

Günümüze Yalnız Resimleri Kaldı!..

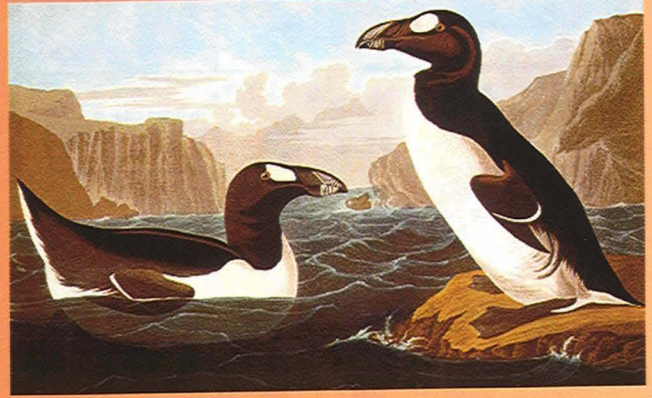
Büyük Auk

Büyük auk, uçamayan çok büyük bir kuştur. Kafası, boynu, sırtı ve kanatları siyahtı. Gagasıyla gözlerinin arasında, oldukça dikkat çekici, yamayı andıran, yumurta biçiminde beyaz bir leke vardı. Ayrıca kuşun alt bölümleri de beyazdı. Gagası büyüktü ve çok güçlüydü. Kanat uzunluğu, kapalı haldeyken 17 cm idi. Yaklaşık 8 kg ağırlığında ve 80 cm uzunluğundaydı. Dimdik yürürdü. Uçamazdı ama çok mükemmel bir yüzücüydü o. Kanatlarını hem su üzerinde durabilmek hem de yüzmek için kullanırdı. Suyun üzerinde çok hızlı bir biçimde ama bir o kadar da zarif bir biçimde giderlerdi.

Kuzey Atlantik'in hemen her tarafına dağılmıştı büyük auklar. Kışın Kuzey Amerika kıyılarına giderlerdi. Göç ederken o kadar büyük kümeler oluşturdular ki denizciler yön bulmada onları kullanırlardı.

Birbirlerine kur yaparken kafalarını sallar, sonra da birbirlerine gagalarını gösterirlerdi. Büyük koloniler halinde ürerlerdi. Güney Grönland ve Kuzey Amerika kıyılarına

Büyük Auk'un yaşam alanları.

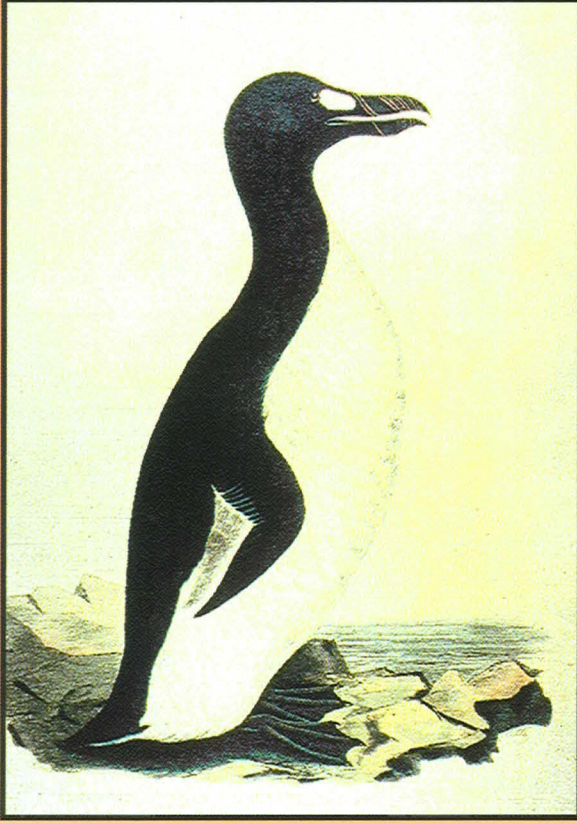
Yüz elli yılı aşkın bir süredir yalnızca resimlerden tanıdığımız büyük aukun çok ilginç davranışları vardı. Örneğin, suyun üzerinde çok hızlıydılar; ama bir o kadar da zarifteler.

Üremek için göç ederlerdi. Kıyıya uzak adalarda eğimli geçişleri olan uçurumlara ya da çıplak kayalıkların üzerine yuvalanırlar, buralara tek bir yumurta bırakırlardı. Yumurtaları 12,5 cm çapında, kirli beyaz ya da bulanık sarı renkliydi, üzerlerinde siyah kahverengi benekleri vardı. Yavrular yumurtadan çıktıktan 9 gün sonra yuvalarını terk edip denize açılırlardı. 100 metre derinliklerden çıkardıkları kabuklular ve balıklarla beslenirdi.

Büyük aukun da soyunu insanlar tüketti. İnsanlar, auku, yağı ve eti için öldürdüler.

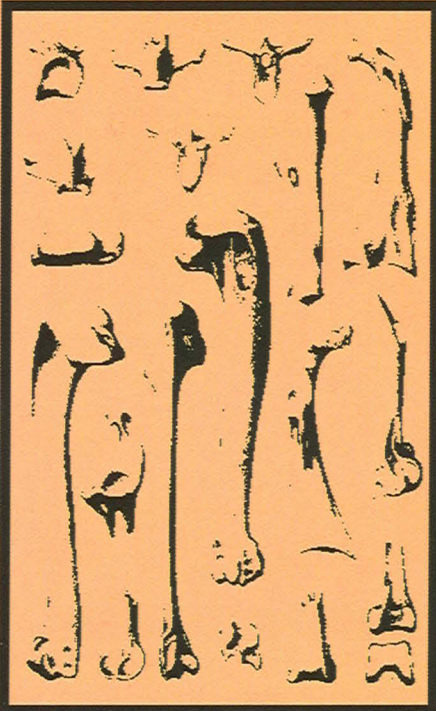

Büyük Auk'un olası göç yolları.

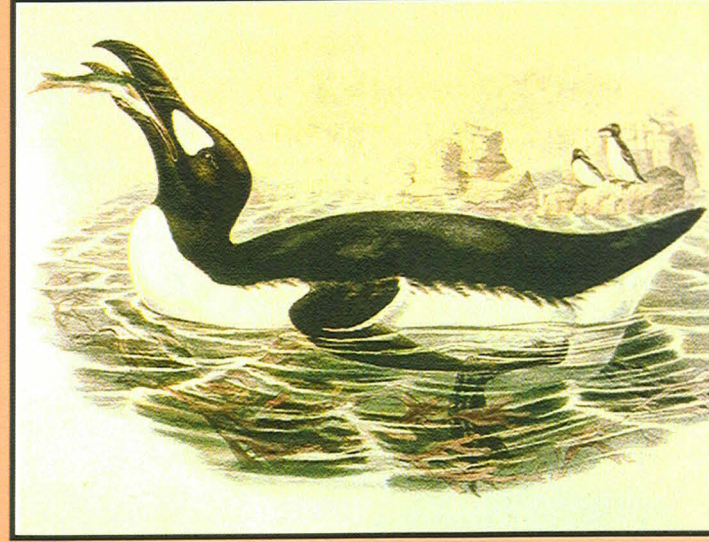

Büyük aukun, gagasıyla gözleri arasında yamayı andıran beyaz bir lekesi vardı. Bu onun en dikkat çekici özelliklerinden biriydi.

Bir de avlanma amacıyla, bir anlamda zevk için öldürüldü bu kuşlar. Avcılar için çok kolay bir avdı o. Çünkü, Britanya, Grönland, İzlanda ve Kanada'da çok sayıda, çoğalan kolonileri vardı. Hatta tarihöncesinde bile milyonlarca denilebilecek sayıda büyük auk

Büyük auktan kalan kemik parçaları
1-5 Sırt omuru
6-9 Sol kargamsı çıkıntı
10-15 Sağ pazı kemiği
16-19 Kaval kemiği

100 metre derinlikten çıkardığı balıklar ve kabuklularla beslenirdi büyük auklar.

popülasyonu vardı. Eskimo ve Kızılderili mezarlarında ve tarihöncesinden kalma, içinde insan ve hayvan kemiklerinin ve taş aletlerin bulunduğu alanlarda büyük auk kolonilerine ait izler bulundu. O zamanlarda da büyük aukların avlandıklarından ve yumurtalarının toplandığından bilim adamları kuşku duymuyor.

Öteden beri avlandılar. Eti, tüyü, yumurtaları için. Bir anlamda insanların hedef tahtası oldular. Yavru, ergin, dişi, erkek demeden avlandılar. Bir günde 100 000 auk yumurtasının balıkçılarca toplandığı söylenir. Yavruların balıkçılarca yem olarak kullanıldığı da.

İtalya'da, bir mağarada yaklaşık 60 000 yaşındaki bir büyük auk iskeletinin yanında, o dönemde yaşamış insanlara ait kemik parçaları da bulundu. Bu da, Avrupa'da da bir zamanlar büyük aukun yaşamış olduğunu gösteriyordu. Ama iklim koşulları değişince büyük auk oralarından göç etti.

En son auk çifti, 1844 Haziran'ında, İzlanda'da öldürüldü. Artık büyük auku da yalnızca resimlerden tanıyoruz.